

Tilsynet i skoleåret 2010-2011 foregik i februar over tre dage. I de dage, jeg var på skolen, nåede jeg at overvære fag i lille-, mellem- og storeklassen, og som altid også et besøg i børnehaveklassen. Derudover var jeg med til et aftenlærermøde, et eftermiddagslærermøde og spisefrikvartermøder, og der var tid til snak med lærerne og skoleleder om læseplaner, specialundervisning, hjemmebesøg, forældremøder og kurser.

Lærermøder

Tilsynet i år startede med, at jeg deltog i et aftenlærermøde. Her fik jeg fortalt om meget af det, som jeg ikke kan nå at se i løbet af tilsynet. Derudover var der en grundig gennemgang af klasserne med udgangspunkt i spørgsmål som: Hvordan er elevkonstellationen i klasserne? Hvor meget får de lært? Hvad letter og hvad vanskeliggør indlæringen? Hvilke vanskeligheder kæmper eleverne med? Hvor er det vigtigt, at lærerne har deres fokus?

I lilleklassen er eleverne fagligt godt med, og lytter stille og roligt når der fortælles; de vil meget gerne bestille noget, men der bliver hurtigt støj og en kropslig uro. Derfor arbejdes der meget med at få arbejdsro, og noget tyder på, at resultatet af det arbejde først viser sig rigtigt, når eleverne kommer i mellemklassen. Her er der arbejdsro, og udover det faglige er det det sociale, der arbejdes med. I storeklassen er der ved starten hvert år elever, hvor lærerne tænker, det her bliver en sej kamp, men lige pludselig viser alle sig på næsten mirakuløs vis at være blevet store og ansvarlige. I 9.kl. er det meget pensum, der bestemmer undervisningen.

Udeskole

Et fokuspunkt i år er, at børnene kommer ud og får relevant undervisning ude.

Hele skolen har været ved vadehavet med naturvejleder. Biotoparbejdet blev illustreret med billeder og film, og der blev skrevet om det.

I lillehuset, hvor de er ude mindst en gang om ugen, har der bl.a. været arbejdet med forurening og med at måle temperaturer.

I mellemklassen har de arbejdet med koordinatsystemer, de har lavet kæmpevinkelmålere og været ude og måle vinkler.

I storeklassen har de arbejdet med klima og vejr. Da der er så meget fagligt, der skal nås i storeklassen, kan det være vanskeligt også at få føjet udeskolen ind.

Bio/geo

Udover emnet om vadehavet og storeklassen klima og vejr, har hele skolen arbejdet med Japan.

I lilleklassen gik de meget op i fakta og tal om landet, og der blev snakket om mad og spist med pinde.

I mellemklassen fik de en basisviden om landet, der blev arbejdet med områder, som eleverne skulle fremlægge for hinanden.

I storeklassen arbejdede de i grupper med forskellige spørgsmål. Oplysningerne skulle så bruges til at drage sammenligninger mellem Danmark og Japan.

Fortælling

Til morgensang skiftes lærerne til at fortælle; det kan være egne fortællinger eller noget med udgangspunkt i den aktuelle dag.

I lillehuset bliver der fortalt meget og om meget forskelligt. Bl.a. har de haft et tema om barmhjertighed, hvor fortællingen om Den barmhjertige samaritan blev inddraget, og temaet førte til mange gode samtaler i klassen. Det næste emne for hele skolen er Egypten, og allerede nu hører de om det i lilleklassen.

Der bliver læst højt i de fleste spisepauser, da jeg var der, var klassen i gang med Astrid Lindgrens Mio min Mio.

I mellem- og storeklassen har der været fortalt om monumenter f.eks. Den lille havfrue, Frihedsgudinde, Twin towers. Det sidste fyldte så meget hos eleverne, at det førte videre til Afghanistan og udenrigspolitik, så det tog tre måder inden det næste emne kom på banen. Det var Japan, hvor der blev fortalt om Pearl harbour, Hiroshima og atombomben.

I storeklassen er der ikke så meget tid til oplæsning og fortælling, men de holder faktisk meget af det; i december fik de læst Charles Dickens Et juleeventyr.

Computere

Når en skole skal anskaffe computere til eleverne, er der mange regler der skal overholdes, og Helle sekretær har talt meget med revisor for at sikre, at den del er i orden, og for at finde en model der både er lovlig og rimelig.

I mellemklassen har eleverne fået bærbare computere, de opbevares med navne på i et skab i klassen, og når der skal arbejdes med dem, henter eleverne hver sin.

Jeg overværede undervisning i dansk og matematik, hvor computere blev brugt.

I dansk var arbejdet en forlængelse af Japandagene, hvor eleverne havde set en japansk tegnefilm.

Læreren gennemgik en række opgaver til analyse af filmen, hvorefter eleverne arbejdede i små grupper med opgaverne. Arbejdet forgik særdeles effektivt, og elevernes omgang med computere var både sikker og hurtig. Yderligere oplevede jeg eleverne tydeligt mere fokuserede og stilfærdige, end når jeg ellers har overværet gruppearbejde. De fandt hurtigt en arbejdsform, med kvikke skift fra individuelt til fælles arbejde, og hvor de var meget gode til at dele oplysninger med hinanden.

Det var en arbejdsform, hvor alle deltog aktivt, og hvor de i høj grad benyttede sig af hinanden.

I matematik havde eleverne fået introduceret regneark, og det blev der nu arbejdet videre med. Alle syntes at finde det spændende, og nogen fandt selv på ”nyt” og blev meget ivrige efter at gå videre, og ivrige efter at dele deres opdagelser med andre, men ligesom i dansk foregik det helt stilfærdigt.

Også i engelsk arbejdes der papirløst, her er det med Fairytales; på den måde er der også en sammenhæng med filmarbejdet i dansk.

Computere skal bruges så meget, at de bliver en naturlig del af elevernes arbejdsform, men eleverne skal stadig lære at skrive i hånden.

Lilleklassen har en enkelt computer stående til lejlighedsvis brug.

I storeklassen har mange egne computere med, og med dem skolen har, er de ganske godt dækket ind. Computere har den fordel, at eleverne kan dele opgaverne imellem sig og derefter klippe svarene sammen, hvilket de er blevet gode til i storeklassen. De har haft elektroniske ordbøger på prøve, med succes, så det skal fortsætte, og disse må også bruges til afgangsprøven. Eleverne lærer dog stadig at slå op i papirordbøger, og det er også dem, de vil bruge til afgangsprøven i stavning.

Projekt opgaver

I år havde jeg mulighed for at overvære flere projektopgavefremlæggelser. Det mærkes helt klart, at eleverne i 9.kl. har øvet sig i den arbejdsform lige fra børnehaveklassen, og når man hører fremlæggelserne, er der også en tydelig udvikling fra 7. – 9.kl. De elever, der kommer udefra til st.kl., synes det er svært at skrive projektopgave, hvorimod de elever, som i de foregående år har skrevet årsopgaver, har formalia i orden, kan selv og formår at bruge de redskaber de har fået.

Specialundervisning

Skolen har forholdsvis mange børn med særlige behov, fordelt i alle klasser. Der er ansat en pædagog til de børn, hvor behovet for hjælp er af pædagogisk art. I lillehuset er der også lærere der læser specialtimer.

Igen i år er der i forhold til det ansøgte nedsat tildeling til specialundervisningen.

Lærerværelset

Når børnene kommer om morgenen, er det første, de gør, at gå ind på lærerværelset og sige godmorgen. Her bliver de mødt med et veloplagt godmorgen fra lærerne; en fin måde at starte dagen på. Lærerværelset er naturligvis for lærerne, hvilket børnene godt ved, men de ved også, at de altid må komme ind, når de har noget, de syntes er vigtigt at spørge om eller sige, og jeg fornemmer helt tydeligt, at børnene også ved, at de bliver taget alvorligt.

Fællesskab

Begrebet fællesskab står højt på friskolens dagsorden. Målet er at få børnene til at føle sig som vigtige individer i et betydningsfuldt fællesskab.

Der er fællesspisninger, hvor familierne og lærerne deltager i et hyggeligt samvær.

Børnene rydder op hver dag og har fredagsrengøring, den ugentlige rengøring varetages af forældre; der er arbejdsdage, dage, hvor forældre overtager skolen, alt sammen noget man gør for fællesskabet.

Der er den daglige morgensang, hvor man sidder, så alle kan se hinanden, hvor små sidder hos store, altså et fællesskab på tværs af klasser, hvor man synger sammen, hvor alle får en fælles oplevelse, når der fortælles.

Der er klassemøder, hvor der tages emner op, der har betydning for alle.

Der er den årlige tur til Kulsø, som er samvær på kryds og tværs – et mønstereksempel på fællesskab.

I lillehuset oplevede jeg, hvordan lærerne gjorde meget for at give børnene en følelse af og forståelse for, at noget af det man skal gøre, er handlinger, der ikke umiddelbart synes at være for en selv, men jo alligevel er det, fordi man jo er en del af et fællesskab.

Klassemøder

Jeg overværede klassemøder i mellem- og i lilleklassen. I lilleklassen var der fin ro under mødet, og eleverne fik øvet at sige, hvad de gerne vil have, at den anden gør eller siger, i stedet for bare at beklage sig eller hakke ned på hinanden.

I mellemklassen var det en elev, der styrede mødet helt, og det, der gjorde størst indtryk på mig, var klassen, der råbte juhu, da de fik at vide, at de skulle have to hele dage med matematik.

Hvor herligt at opleve den begejstring, det fortæller mig, at Løgumkloster Friskole formår at gøre skolegang til en fornøjelse.

På baggrund af mit tilsyn finder jeg, at skolens undervisning står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, og at skolens samlede undervisningstilbud er i overensstemmelse med undervisningsministeriets krav. Ligeledes har jeg konstateret, at skolens principper om opdragelse til frihed og demokrati bliver opfyldt.

Venlig hilsen tilsynsførende Helle Gerd Petersen.

